

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧОГО ЦИКЛУ

*Н. Бараннік, М. Дяченко-Богун
Полтавський національний природничий університет імені В.Г. Короленка
barannik.1999bk@gmail.com
N. Barannyk*

У процесі навчання все активніше запроваджується компетентнісний підхід, головним завданням якого є підготовка дітей, до життя в сучасному світі, який постійно розвивається і змушує нас крокувати з ним в одну ногу.

Компетентність - набута у процесі навчання інтегрована здатність учня, що складається із знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці. [3]

Міністерство освіти і науки розробило одинадцять ключових компетентностей НУШ, які ґрунтуються на "Рекомендаціях Європейського парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя".

В наш час важливу увагу приділяють саме здоров'язбережувальній компетентності. Особливо в період війни та постійних карантинів, пов'язаних з коронавірусною інфекцією, коли учні постійно піддаються стресу, змушені навчатися дистанційно, годинами сидючи за екранами різних гаджетів, тому відбувається надмірне навантаження на дитячий організм. І тут постає важлива місія педагога, яка спрямована на підтримку психічного, фізичного та соціального благополуччя дітей. Для цього Міністерство охорони здоров'я розробило ряд постанов, наказів та інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році.

Згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти здоров'язбережувальна компетентність – здатність учня застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей. [3]

Вивчення предметів природничого циклу забезпечують ефективно сприйняття учнями цілісної науково-природничої картини світу, розуміння ролі та місця, яке відіграє людина в природі. З розвитком людського суспільства проблема забруднення навколишнього середовища актуальна як ніколи. Адже загальновідомо, що стан навколишнього середовища є одним із факторів, який впливає на здоров'я людини.

Як саме відбувається формування здоров'язбережувальної компетентності в учнів на уроках природничого циклу? Шляхом впровадження здоров'язбережувальних технологій в навчальний процес дозволяє зберегти наявний фізичний стан учнів, сформулювати вищий рівень їхнього здоров'я, навичок здорового способу

життя, прогнозувати можливі зміни здоров'я та проводити відповідні психолого-педагогічні та реабілітаційні заходи.

Здоров'язбережувальні педагогічні технології застосовуються у різноманітних видах діяльності і представлені як:

1. Технології збереження та стимулювання здоров'я: ритмопластика; динамічні паузи; рухливі та спортивні ігри; релаксація; пальчикова гімнастика; гімнастика для очей; дихальна гімнастика; гімнастика, що бадьорить.
2. Технології навчання здоровому способу життя (ЗСЖ): ранкова гімнастика; фізичні заняття; самомасаж; серія занять «Азбука здоров'я».
3. Ароматерапія з використанням ефірних олій, фітонцидів рослин.
4. Заняття на свіжому повітрі.
5. Кольоротерапія (кольори виявляють вплив на організм, нервову систему та психіку людини, і можуть навіть лікувати. Наприклад, біль знімають відтінки блакитного. А сил надає помаранчевий. Зелений заспокоює. Недарма ми так намагаємось хоча б не на довго вирватись із міста - ближче до природи і її зеленому кольору). [1,2]

Також, впровадження здоров'язбережувальних технологій вимагає від учителя попередження перевантаження учнів, визначення оптимального обсягу та подачі навчальної інформації, врахування інтелектуальних і фізичних особливостей учнів, індивідуальних мовних особливостей кожного учня, апробації програм, що сприяють зниженню втоми. Здоров'язбережувальні технології передбачають: зміну видів діяльності, чергування інтелектуальної, емоційної, рухової видів діяльності; групової й парної форм роботи, які сприяють підвищенню рухової активності, вчать вмінню поважати думки інших, висловлювати власні думки, правилами спілкування; проведення ігор та ігрових ситуацій, нестандартних уроків, інтегрованих уроків.

Слід пам'ятати, що психологічний стан і психологічне здоров'я учнів впливає і на фізичне здоров'я .

Ставлення учнів до свого здоров'я, за думкою більшості спеціалістів, є основою здоров'язбереження, так як через мотивацію цього ставлення можна здійснити ціннісно-орієнтовану діяльність дітей та підлітків по збереженню та зміцненню власного здоров'я.

Отже, формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності є одним із головних завдань, які постають перед педагогами. В сучасних умовах нашого життя, це має ще більш вагомий значення, оскільки здоров'я дітей становить фундаментальну основу для формування громадського здоров'я, трудового потенціалу країни і є фактором національної безпеки. А вивчення природничих наук та застосування здоров'язбережувальних технологій допоможе вирішити ряд проблем, які впливають на здоров'я

молодого покоління, та й людей в цілому.

Список використаних джерел

1. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році. Додаток 1. Психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану. URL: <https://cutt.ly/sBqthXJ>
2. Опара Н.М. Здоров'язберігаючі технології: шляхи до гармонійного розвитку особистості. URL: <https://cutt.ly/cVqrB0T>
3. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» від 23 листопада 2011 р. № 1392. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>

ORGANIZATION OF THE EDUCATIONAL PROCESS USING INFORMATION TECHNOLOGIES IN STUDYING THE DISCIPLINE "HUMAN ANATOMY"

*Bilash S.M., Donchenko S.V., Yachmin A.I., Oliinichenko Ya.O., Kobeniak M.M.,
Kononov B.S.
Poltava State Medical University
donchsveta77@gmail.com*

Abstract: The main tasks in studying human anatomy are improving the knowledge and practical skills of higher education students, forming professional skills, and logical clinical thinking. In practical classes, teachers of the Department of Anatomy with Clinical Anatomy and Operative Surgery of the Poltava State Medical University use various new forms of education.

Keywords: anatomy, organization of education, latest technologies

The main tasks in studying human anatomy are optimization, improving students' knowledge and practical skills, and forming logical clinical thinking and professional skills. During practical classes, the Department of Anatomy with Clinical Anatomy and Operative Surgery teachers use the latest teaching methods.

The introduction of the latest technologies into the educational process helps the teacher explain the topic of the lesson and evaluate the student's knowledge, and determine the level of his professional training. The department widely uses the case and business game methods when the teacher simulates a clinical situation and the student has to make a diagnosis. When solving such practical tasks, future doctors come face to face with problems that require logical, sequential actions and require great cognitive resources when having to solve standard and non-standard clinical issues. Analysis of such clinical tasks helps to form clinical thinking in students.

The latest information technologies present wide opportunities